

Teismo praktikos rinkinys

Byla T-296/20

(Ištraukų skelbimas)

**Amer Foz
prieš
Europos Sąjungos Tarybą**

2022 m. gegužės 18 d. Bendrojo Teismo (ketvirtoji kolegija) sprendimas

„Bendra užsienio ir saugumo politika – Ribojamosios priemonės Sirijai – Lėšų išaldymas – Vertinimo klaida – Proporcingumas – Nuosavybės teisė – Teisė užsiimti ekonomine veikla – Piktnaudžiavimas įgaliojimais – Pareiga motyvuoti – Teisė į gynybą – Teisė į teisingą procesą – Įtraukimo į sąrašą kriterijų nustatymas“

1. *Institucijų aktai – Motyvavimas – Pareiga – Apimtis – Ribojamosios priemonės Sirijai – Draudimas Sirijoje veiklą vykdančioms įtakingiems verslininkams atvykti į šalį ir per ją vykti bei jų lėšų išaldymas – Sprendimas, kurio priėmimo kontekstas žinomas suinteresuotajam asmeniui, todėl šis gali suprasti jam nustatytos priemonės reikšmę – Leistinumą glaustai išdėstyti motyvus*

(SESV 296 straipsnis; Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/212, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2021/855, I priedas; Tarybos reglamentų Nr. 36/2012, 2020/211, 2020/716 ir 2021/848 II priedas)

(žr. 35–40, 44, 45, 48, 49, 53 punktus)

2. *Bendra užsienio ir saugumo politika – Specialios ribojamosios priemonės, taikomos tam tikriems asmenims ir subjektams atsižvelgiant į padėtį Sirijoje – Sprendimas 2013/255/BUSP ir Reglamentas Nr. 36/2012 – Ribojamųjų priemonių priėmimo kriterijai – Sirijoje veiklą vykdančios įtakingi verslininkai – Sąsaja su Sirijos režimu – Ryšys su asmeniu ar subjektu, kuriam taikomos ribojamosios priemonės – Sąvokos – Įvairių tuo pat metu esančių ryšių atvejai*

(SESV 296 straipsnis; Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/212, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2021/855, 27 straipsnio 1 dalis ir 2 dalies a punktas, 28 straipsnio 1 dalis, 2 dalies a punktas, 3 dalis ir I priedas; Tarybos reglamento Nr. 36/2012 15 straipsnio 1 dalies a punktas, 1a dalies a punktas ir 1b dalis, Tarybos reglamentų Nr. 2015/1828, 2020/211, 2020/716 ir 2021/848 II priedas)

(žr. 43, 46, 82–94 punktus)

3. *Europos Sąjungos teisė – Principai – Teisė į gynybą – Teisė į veiksmingą teisminę gynybą – Ribojamosios priemonės Sirijai – Su Sirijos režimu susijusių asmenų, subjektų ir organizacijų lėšų išaldymas – Pareiga pranešti individualias ir konkrečias priežastis, pateisinančias priimtus sprendimus – Apimtis – Pranešimas suinteresuotajam asmeniui paskelbiant Oficialiajame leidinyje – Leistinumai – Pažeidimas – Nebuvimas*
(Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalies a punktas ir 52 straipsnio 1 dalis; Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/212, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2020/855, I priedas; Tarybos reglamentų 2020/211, 2020/716 ir 2020/848 II priedas)

(žr. 56–59, 61–64 punktus)

4. *Europos Sąjungos teisė – Principai – Teisė į gynybą – Ribojamosios priemonės Sirijai – Teisė į formalią pirminę apklausą – Nebuvimas*
(Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/212, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2021/855, I priedas; Tarybos reglamentų Nr. 36/2012, 2020/211, 2020/716 ir 2021/848 II priedas)

(žr. 60 punktą)

5. *Bendra užsienio ir saugumo politika – Konkrečios ribojamosios priemonės Sirijai – Su Sirijos režimu susijusių asmenų, subjektų ir organizacijų lėšų išaldymas – Teisė į gynybą – Kaltę patvirtinančių įrodymų pateikimas – Vėlesnis sprendimas, kuriuo ieškovo pavardė palikta asmenų, kuriems taikomos šios priemonės, sąraše – Naujų motyvų nebuvimas – Teisės būti išklaustam pažeidimas – Nebuvimas*
(Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2020/855, I priedas; Tarybos reglamentų Nr. 36/2012, 2020/716 ir 2020/848 II priedas)

(žr. 66–68, 70 punktus)

6. *Europos Sąjunga – Teisminė institucijų aktų teisėtumo kontrolė – Ribojamosios priemonės Sirijai – Kontrolės apimtis – Priemonės pagrįstumo įrodymas – Kompetentingos Sąjungos institucijos pareiga kilus ginčui įrodyti motyvų, nurodytų dėl atitinkamų asmenų arba subjektų, pagrįstumą – Minėtos kompetentingos institucijos diskrecijos apimtis*
(Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis; Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/212, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2021/855, 27 straipsnio 4 dalis, 28 straipsnio 4 dalis ir I priedas; Tarybos reglamentų Nr. 36/2012, 2020/211, 2020/716 ir Nr. 2021/848 II priedas)

(žr. 71–77, 154 punktus)

7. *Europos Sąjunga – Teisminė institucijų aktų teisėtumo kontrolė – Ribojamosios priemonės Sirijai – Kontrolės apimtis – Ieškovo įtraukimas į prie ginčijamo sprendimo pridėtą sąrašą dėl to, kad jis yra Sirijoje veiklą vykdančias įtakingas verslininkas – Visuomenei prieinami dokumentai – Įrodomoji galia – Laisvo įrodymų vertinimo principas*

(Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/212, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2021/855, I priedas; Tarybos reglamentų Nr. 36/2012, 2020/211, 2020/716 ir 2021/848 II priedas)

(žr. 96, 97, 101, 102, 104–106, 109–112 punktus)

8. *Bendra užsienio ir saugumo politika – Ribojamosios priemonės Sirijai – Lėšų ir ekonominių išteklių išaldymas – Asmens, susijusio su asmeniu ar subjektu, kuriam taikomas sprendimas išaldyti lėšas, ieškinys dėl panaikinimo – Įrodinėjimo pareigos paskirstymas – Įrodymų visuma pagrįstas sprendimas – Leistinumai – Sąlygos*
(SESV 296 straipsnis; Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/212, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2021/855, 27 straipsnio 2 dalies b punktas, 28 straipsnio 2 dalies b punktas ir I priedas; Tarybos reglamento Nr. 36/2012 15 straipsnio 1a dalies b punktas; Tarybos reglamentų 2020/211, 2020/716 ir 2021/848 II priedas)

(žr. 115, 118, 119, 129, 144, 152, 155, 158, 163–166, 177 punktus)

9. *Bendra užsienio ir saugumo politika – Specialios ribojamosios priemonės, taikomos tam tikriems asmenims ir subjektams atsižvelgiant į padėtį Sirijoje – Sprendimas 2013/255/BUSP ir Reglamentas Nr. 36/2012 – Sirijos režimo rėmimo prezumpcija, taikoma Sirijoje veiklą vykdančioms įtakingiems verslininkams – Leistinumai – Sąlygos – Nuginčijama prezumpcija – Priešingas įrodymas – Nebuvimas*
(Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/212, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2021/855, 27 straipsnio 3 dalis, 28 straipsnio 3 dalis ir I priedas; Tarybos reglamentų Nr. 36/2012, 2020/211, 2020/716 ir 2021/848 II priedas)

(žr. 168–170 punktus)

10. *Teismo procesas – Įrodymai – Dokumentiniai įrodymai – Parodymai – Įrodomoji galia – Sąjungos teismo atliekamas vertinimas – Kriterijai*
(Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/212, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2021/855, I priedas; Tarybos reglamentų Nr. 36/2012, 2020/211, 2020/716 ir 2021/848 II priedas)

(žr. 171 punktą)

11. *Bendra užsienio ir saugumo politika – Specialios ribojamosios priemonės, taikomos tam tikriems asmenims ir subjektams atsižvelgiant į padėtį Sirijoje – Sprendimas 2013/255/BUSP – Sirijos režimo rėmimo prezumpcija, taikoma Sirijoje veiklą vykdančių įtakingų verslininkų atžvilgiu – Ryšys su asmeniu ar subjektu, kuriam taikomos ribojamosios priemonės – Atitinkamo asmens įtraukimas į sąrašą, siekiant išvengti nustatytų ribojamųjų priemonių apėjimo rizikos – Leistinumai*
(Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimu (BUSP) 2015/1836, 27 straipsnio 2 ir 3 dalys bei 28 straipsnio 2 ir 3 dalys; Reglamento Nr. 36/2012 15 straipsnio 1b dalis ir Reglamentas 2015/1828)

(žr. 173, 174, 176 punktus)

12. *Bendra užsienio ir saugumo politika – Ribojamosios priemonės Sirijai – Lėšų išaldymas ir leidimo atvykti apribojimai su Sirijos režimu susijusiems asmenims, subjektams ir organizacijoms – Teisės į nuosavybę ir teisės laisvai vykdyti ekonominę veiklą ribojimas – Proporcingumo principo pažeidimas – Nebuvimas*
(ESS 5 straipsnio 4 dalis; Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 15, 16 ir 17 straipsniai; Tarybos sprendimo 2013/255/BUSP, iš dalies pakeisto sprendimais (BUSP) 2015/1836, (BUSP) 2020/212, (BUSP) 2020/719 ir (BUSP) 2021/855, I priedas; Tarybos reglamentų Nr. 36/2012, 2020/211, 2020/716 ir 2021/848 II priedas)

(žr. 188–197 punktus)

Santrauka

Amer Foz yra Sirijos pilietybę turintis verslininkas. 2020 m. vasario mėn.¹ jo pavardė buvo įtraukta į asmenų ir subjektų, kuriems taikomos Europos Sąjungos Tarybos nustatytos ribojamosios priemonės Sirijos Arabų Respublikai, sąrašus, o vėliau 2020 m. gegužės mėn. ir 2021 m. gegužės mėn.² juose palikta. Į sąrašus jis buvo įtrauktas kaip įtakingas verslininkas, turintis asmeninių ir šeiminių verslo interesų ir vykdančias veiklą įvairiuose Sirijos ekonomikos sektoriuose, gaunantis finansinės naudos, nes gali naudotis prekybos galimybėmis, ir remiantis Sirijos režimą, kartu būdamas susijęs su savo broliu Samer Foz, kuris taip pat yra įtrauktas į sąrašus. 2021 m. gegužės mėn. Taryba taip pat nurodė, kad Amer Foz su savo broliu vykdo daug komercinių projektų, be kita ko, kabelių ir saulės energijos gamybos sektoriuje, ir kad abu broliai Sirijos režimo vardu su Irako ir Levanto islamo valstybe (ISIL) užsiima įvairia veikla, įskaitant ginklų ir šaudmenų tiekimą mainais už kviečius ir naftą.

Amer Foz pavardė į aptariamus sąrašus buvo įtraukta remiantis trimis kriterijais, t. y. Sirijoje veiklą vykdančio įtakingo verslininko kriterijumi, sąsajos su Sirijos režimu kriterijumi ir ryšio su asmeniu ar subjektu, kuriam taikomos ribojamosios priemonės, kriterijumi³.

Bendrasis Teismas atmetė Amer Foz ieškinį dėl panaikinimo, pareikštą dėl aktų, kuriais jo pavardė buvo įtraukta į aptariamus sąrašus (toliau – pirminiai aktai, 2020 m. aktai dėl palikimo sąrašuose ir 2021 m. aktai dėl palikimo sąrašuose), ir paaiškino su minėtu įtraukimu susijusius kriterijus, kai Taryba tuo pat metu taiko įvairius įtraukimo į sąrašus kriterijus. Šiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas paaiškino visų pirma ryšio su kitu asmeniu ar subjektu, kuriam jau taikomos ribojamosios

¹ 2020 m. vasario 17 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas (BUSP) 2020/212, kuriuo įgyvendinamas Sprendimas 2013/255/BUSP dėl ribojamųjų priemonių Sirijai (OL L 43 I, 2020, p. 6), ir 2020 m. vasario 17 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/211, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 36/2012 dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į padėtį Sirijoje (OL L 43 I, 2020, p. 1).

² 2020 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2020/719, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2013/255/BUSP dėl ribojamųjų priemonių Sirijai (OL L 168, 2020, p. 36), ir 2020 m. gegužės 28 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2020/716, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 36/2012 dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į padėtį Sirijoje (OL L 168, 2020, p. 1); 2021 m. gegužės 27 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2021/855, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2013/255/BUSP dėl ribojamųjų priemonių Sirijai (OL L 188, 2021, p. 90), ir 2021 m. gegužės 27 d. Tarybos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2021/848, kuriuo įgyvendinamas Reglamentas (ES) Nr. 36/2012 dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į padėtį Sirijoje (OL L 188, 2021, p. 18).

³ Motyvuose buvo remiamasi, pirma, Sirijoje veiklą vykdančio įtakingo verslininko kriterijumi, apibrėžtu Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 27 straipsnio 2 dalies a punkte ir 28 straipsnio 2 dalies a punkte, ir Reglamento Nr. 36/2012, iš dalies pakeisto Reglamentu 2015/1828, 15 straipsnio 1a dalies a punkte, antra, sąsajos su Sirijos režimu kriterijumi, apibrėžtu minėto sprendimo 27 straipsnio 1 dalyje ir 28 straipsnio 2 dalyje ir minėto reglamento 15 straipsnio 1 dalies a punkte, ir galiausiai ryšio su asmeniu ar subjektu, kuriam taikomos ribojamosios priemonės, kriterijumi, apibrėžtu Sprendimo 2013/255 27 straipsnio 2 dalies paskutinėje sakinio dalyje ir 28 straipsnio 2 dalies paskutinėje sakinio dalyje, taip pat Reglamento Nr. 36/2012 15 straipsnio 1a dalies paskutinėje sakinio dalyje.

priemonės, kriterijaus apimtį. Jis taip pat pirmą kartą išnagrinėjo pakankamos informacijos, rodančios, kad į sąrašus įtraukti asmenys nesusiję su realia rizika, kad bus apeitos nustatytos priemonės, buvimo sąlyga. Todėl, jeigu ši sąlyga įvykdyta, asmuo, susijęs su kitu asmeniu ar subjektu, kuriam taikomos ribojamosios priemonės, minėtuose sąrašuose nepaliekamas.

Bendrojo Teismo vertinimas

Bendrasis Teismas visų pirma priminė, kad keli to paties asmens įtraukimo į sąrašą motyvai gali sutapti, ir tokiu atveju remiamasi skirtingais kriterijais. Pagal analogiją taikant Sprendimą *Kaddour / Taryba*⁴ asmuo gali būti laikomas Sirijoje veiklą vykdančiu įtakingu verslininku ir susijusiu, be kita ko, verslo ryšiais su kitu asmeniu, kuriam ribojamosios priemonės taikomos vykdančią tą pačią veiklą. Be to, šis asmuo gali būti siejamas su Sirijos režimu, nors dėl tų pačių priežasčių yra susijęs su asmeniu, kuriam taikomos ribojamosios priemonės.

Toliau dėl Amer Foz ryšio su asmeniu ar subjektu, kuriam taikomos ribojamosios priemonės, kriterijaus⁵ Bendrasis Teismas priminė, kad Amer Foz brolis į sąrašus buvo įtrauktas dėl jo, kaip Sirijoje veiklą vykdančio įtakingo verslininko, statuso ir dėl sąsajos su Sirijos režimu. Kadangi pastarasis Bendrajame Teisme neįrodė⁶, kad jo atžvilgiu priimtose priemonės turi būti panaikintos, joms galioja Sąjungos institucijų aktams taikoma teisėtumo prezumpcija, todėl jos ir toliau sukelia teisinių pasekmių tol, kol nėra atšauktos, panaikintos arba pripažintos negaliojančiomis. Kadangi Taryba neteigia, kad pagal Sprendimą 2013/255 priklausymas Foz šeimai yra savarankiškas įtraukimo į sąrašą kriterijus (skirtingai nuo priklausymo Al-Assad ar Makhlouf šeimoms kriterijaus), Bendrasis Teismas mano, kad šis brolių ryšio buvimas turi būti nagrinėjamas kaip faktinė aplinkybė, analizuojant visų pirma Amer ir Samer Foz palaikomus verslo ryšius.

Šiuo klausimu Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad Taryba pateikė pakankamai konkrečių, tikslų ir nuoseklių įrodymų apie Amer ir Samer Foz verslo ryšius, kurie juos siejo pirminių aktų priėmimo dieną, pirma, per šeimos įmonę *Aman Holding* ir bendrovę *ASM International General Trading*, antra, per minėtą šeimos įmonę, kiek tai susiję su 2020 m. aktais dėl palikimo sąrašuose, ir, galiausiai, kiek tai susiję su 2021 m. aktais dėl palikimo sąrašuose, nes veiklą su ISIL jie vykdė Sirijos režimo vardu. Šių dviejų vyrų verslo ryšiai taip pat pasireiškia tuo, kad derinami akcijų portfelių valdymo veiksmai.

Galiausiai turėdamas omenyje reikšmingas Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, nuostatas ir atsižvelgdamas į privilegijuotą Samer Foz padėtį Sirijos ekonomikoje ir jo įtaką, esamus ir buvusius jo ir Amer Foz verslo ryšius (nes jie yra broliai), šeimos įmonės, kurioje jie turėjo akcijų ir užėmė vadovaujamas pareigas, dydį, taip pat į tai, kad neįmanoma atmesti galimybes, jog Amer Foz ir jo brolis, siekdami perleisti jų turėtas įvairių bendrovių akcijas, derino veiksmus, Bendrasis Teismas nusprendė, kad yra pagrįsta manyti, jog Amer Foz yra susijęs su realia ribojamųjų priemonių apėjimo rizika.

⁴ 2020 m. rugsėjo 23 d. Sprendimas *Kaddour / Taryba* (T-510/18, EU:C:2020:436, 77 punktą).

⁵ Sprendimo 2013/255, iš dalies pakeisto Sprendimu 2015/1836, 27 straipsnio 2 dalis ir 28 straipsnio 2 dalis.

⁶ Šiuo klausimu žr. 2021 m. lapkričio 24 d. Sprendimą *Foz / Taryba* (T-258/19, nepaskelbtas Rink., EU:T:2021:820).